

Monitoring zarażenia żubrów pasożytami w trzech puszczech północno - wschodniej Polski (Białowieskiej, Boreckiej i Knyszyńskiej) w latach 2015-2016

Aleksander W. Demiaszkiewicz, Anna M. Pyziel, Ewa H. Pacholik, Katarzyna Filip
Instytut Parazytologii im. W. Stefankiego, PAN, Warszawa; Wydział Nauk o Zwierzętach Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

WSTĘP I CEL PRACY

Żubr *Bison bonasus* jest największym ssakiem roślinożernym w Europie. Na świecie żyje ponad 5500 osobników. Wolno żyjące stada występują jedynie w Polsce, Rosji, na Ukrainie, Białorusi, Słowacji, Rumuni, Niemczech i Litwie. Żubr jest ważnym elementem bioróżnorodności ekosystemów leśnych, jest zwierzęciem zagrożonym i chronionym na podstawie umowy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Znajduje się on na polskiej jak i międzynarodowej liście zagrożonych gatunków (Puzek 2001; IUCN Red List). Został objęty konwencją Bernską oraz dyrektywą siedliskową. Populacja gatunku wywołał się od niewielkiej liczby osobników i w konsekwencji osobniki są blisko ze sobą spokrewnione, co jak sugerują niektóre autorzy może mieć wpływ na odporność i zdrowotność zwierząt. Do zagrożeń należą infekcje bakteryjne, wirusowe oraz inwazje pasożytnicze. Badania nad stanem parazytologicznym żubrów na wolności prowadzone są od końca XX wieku. Żubr jest najlepiej zbadanym gatunkiem dużego przeżuwacza w wyniku wieloletnich badań zespołu pracowników Instytutu Parazytologii PAN (Dróżdż 1961; Dróżdż 1966; Dróżdż 1967; Dróżdż 1985; Dróżdż 1995; Dróżdż 2000; Dróżdż 2002). Nieodłącznym elementem ochrony gatunku jest nadzór weterynaryjny, na który składa się ciągłe kontroli stanu parazytologicznego żubrów. Zarażenia pasożytami są ważnym czynnikiem mającym wpływ na zdrowie i liczebność populacji dzikich zwierząt (Demiaszkiewicz 2005). Badania parazytologiczne wykazują, że około 60 gatunków pasożytów pasożytuje na bydle (Sikora 2013), w tym 37 gatunków na żubrów (Dróżdż 1961; Dróżdż 1967; Karbowski 2014a; Karbowski 2014b). Analizy parazytologiczne żubrów prowadzone są od końca XX wieku. Najbardziej znanymi żubrów są inwazje motylki wątrobowej oraz robaczycie płuc (Dróżdż i in. 2000). Żubr stał się najlepiej zbadanym gatunkiem dużego przeżuwacza pod kątem parazytologicznym dzięki wieloletnim badaniom profesora Jędrzejki Dróżdża i zespołu jego pracowników w Instytucie Parazytologii PAN. Przywózki pasożytujące w wotrobie i łąkach należą do często występujących helmintów u przeżuwaczy (Demiaszkiewicz 2005).

Celem pracy była analiza stanu parazytologicznego żubrów w Puszczy Białowieskiej, Puszczy Boreckiej i Puszczy Knyszyńskiej w latach 2015-2016. Celem było określenie dynamiki ekstenywności i intensywności inwazji pasożytniczych.

MATERIAŁY I METODY

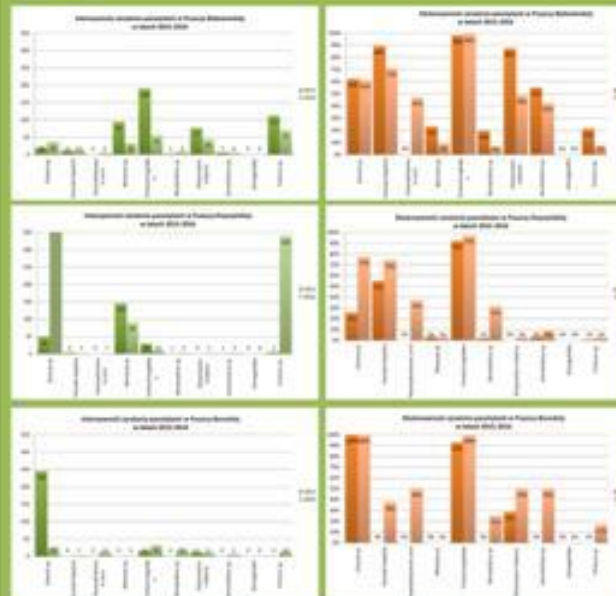
- W latach 2015-2016 wykonano badania koproscopowe (tj. 328 prób kału żubrów metodami (Rota), dekantacji) i metodą Baermanna
- od żubrów z Puszczy Białowieskiej pochodziło 167 prób, zbadano 37 prób z Puszczy Boreckiej i 124 próby pochodzące od żubrów z Puszczy Knyszyńskiej

Termin pobierania próbek	Puszcza Borecka	Puszcza Białowieska	Puszcza Knyszyńska	suma pobranych próbek
2015	14	56	89	159
2016	23	111	35	169

- w próbce od jednego zwierzęcia miała masę około 25g, licząc ją wagiomierzem, niemiecki, wycofany kocydów
- oraz larw nicieni płucnych ustalano w 3 gramach kału

- analizy zostały wykonane w laboratorium Instytutu Parazytologii Polskiej Akademii Nauk

WNIOSKI

	Puszcza Białowieska	Puszcza Knyszyńska	Puszcza Borecka
<i>E. bovis</i>	X	X	X
<i>E. perfoliata</i>	X	X	
<i>E. canadensis</i>	X		X
<i>E. alabamensis</i>	X		X
<i>E. submersus</i>	X	X	X
<i>E. rumini</i>	X		X
<i>E. subgherica</i>	X		
<i>E. brasiliensis</i>	X	X	
<i>E. villositatis</i>	X	X	X

PODSUMOWANIE

- stan zarażenia pasożytami żubrów w trzech puszczach jest odpowiedni dla pory roku
- liczne farm dyspersyjnych stwierdzono w próbach kału żubrów pochodzących z trzech puszczy wskazuje, że poziom zarażenia tych zwierząt pasożytami nie powoduje występowania objawów klinicznych inwazji

